Цана асобнага нумару 15 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 95 (146). Вільня, Субота 24 Сьнежаня 1927 г. Год III

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
Вільня, Вострабрамская 8—1.
(Wilno, ul. Ostrobramska 8—1):

Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.

Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцау 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі

ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Усіх падпішчыкаў каталікоў віншуем КАЛЯДНЫМІ СЬВЯТАМІ!

Прадвыбарныя ластаўкі.

Уся польская прэса бяз разьніцы палітычных напрамкаў ад манархічнае да сацыялістычнае, як тая што падтрымлівае цяперашні ўрад, так і тая што ідзе проці ўраду, выказваючы свае пагляды на наступныя выбары ў Сойм і Сэнат, перадусім галоўную сваю ўвагу зварочвае на блёк нацыянальных меншасьцяў. Уся польская прэса абураецца на блёк, абвяшчаючы яго проці-дзяржаўным і амаль што найгоршым праступнікам з пункту гледжаньня польскіх інтарэсаў. Ужо ў 1922 годзе было пэўнае абурэньне на 16-тку, але тады яшчэ польскія палітычныя групы недацэнівалі значэньня блёку і толькі пасьля выбараў праканаліся, што на ўсю Польшчу сьпісак блёку нацыянальных меншасьцяў атрымаў 1,397,538 галасоў на 8,830,231 усіх паданых галасоў. Гэтая лічба каля $1^{1}/_{2}$ мільёнаў галасоў адносна да лічбы галасоў, атрыманых іншымі партыямі стаіць другой па велічыне, г. зн. што толькі адзін польскі сьпісак атрымаў больш галасоў за сьпісак 16-ты (8-ка польскай хіены), а ўсе іншыя 23 сьпіскі атрымалі шмат менш галасоў. Калі прыняць пад увагу, усьведамленьне беларускіх працоўных масаў за апошнія 5-ць гадоў і тое, што пры наступных выбарах Украінцы з Галіччыны таксама будуць прыймаць удзел у галасаваньні, дык можна сьмела дапусьціць, што цяпер блёк нацыянальных меншасьцяў можа атрымаць яшчэ больш галасоў, ёсьць ведама, калі ўсе меншасьці пойдуць на выбары супольным аб'яднаным фронтам. Мала гэтага, трэба ведаць, што даўнейшая 8-ка — блёк польскіх правых партыяў, пры наступных выбарах можа праваліцца і згубіць на карысьць розных радыкальных польскіх партыяў і ўрадовых шмат галасоў. Такім чынам адносіны ў ліку атрыманых галасоў паміж блёкам польскіх эндэцкіх партыяў, могуць зьмяніцца на карысьць блёку нацыянальных меншасьцяў. Можа быць так, што пры наступных выбарах блёк Нацыянальных Меншасьцяў атрымае больш галасоў чымся кожны іншы сьпісак кандыдатаў.

Баючыся гэтакіх вынікаў выбараў, нічога дзіўнага, што ўся польскя прэса накінулася на ўсе партыі нацыянальных меншасьцяў, якія імкнуцца да стварэньня агульнага блёку ўсіх нацыянальных меншасьцяў. Апошні нумар абшарніцкага польскага „Słowa", якое падтрымлівае пасьля-маёвы ўрад, разважаючы справу выбараў у артыкуле „Гэта трэба зразумець" піша так:

„Галасы адданыя (у 1922 г.) на „Вызваленьне", на ППС на Палесьсі, так сама за галасы 16-кі, азначаюць гэтую часьць людзей, каторую можна азначыць, як *няпэўны* (курсыў „Słowa") элемэнт з пункту гледжаньня нацыянальнага, *няпэўны* з пункту гледжаньня дзяржаўнага.

Колькісны-ж быў гэты элемэнт?

Лічбы проста страшныя: у Сьвенцянскай выбарчай акрузе дапяў ён аж да 80 проц. (Вызваленьне і меншасьці); у Наваградку 76 проц. (Вызваленьне і меншасьці); і на Палесьсі 80 пр. (ППС. і меншасьці).

Блёк чэска-ковенскі.

Ці гэныя лічбы паўтарацца? Калі ходзіць аб Вызваленьні, дык не. Вызваленьне на нашай тэрыторыі зліквідавана. „Krajowe Stronnictwo Ludowe", гэта ня ёсьць тое самое. Вызваленьне з 1922 г. месьціла ў сабе такіх бальшавіцкіх агентаў, як пас. Ваявудзкі. Трэба тут зразумець, што нават паміж так нялюбым на правіцы пасламі Гэльманам і п. Ваявудзкім ёсьць тая вялікая рожніца, што Гэльман, гэта паляк-дэмагог, а Ваявудзкі гэта камуністы.

Гэтакім чынам замена Вызваленьня „Krajowym Stronnictwem Ludowym" так-жа нежадана пад сацыяльным паглядам, аднак-жа пад паглядам дзяржаўным не мае ў сабе так вялікіх небясьпекаў, як мела Вызваленьне з 1922 году.

Але паводле думкі знаўцаў настрояў наскольні Вызваленьне зліквідавана, настолькі антыпольскія настроі меншасьцёвыя, беларускія, выкліканыя нашаю даслоўна фальшываю палітыкаю, толькі выраслі і ўзмацаваліся,

Як выраз гэтых настрояў паўстае блёк меншасьцяў, складзены з жыдоў-сыяністаў, і жыдоў-дэмакратаў, беларусаў кс. Станкевіча і беларусаў Ярэміча і Рагулі. Ёсьць публічнаю тайнаю, што гэты блёк чэрпае грошы ад Ковенскай рэспублікі, а такжа грошы з Чэхіі, цераз пасярэдніцтва нейкага праф. Вершыніна. У гэтым блёку пануюць ня толькі настроі антыдзяржаўныя, але-ж і проста полёнофобія (ненавісьць да польскага). Разбураньне гэтага блёку, фінансаванага заграніцаю тымі крыніцамі, з каторымі паміма „саюзьніцкіх" стасункаў з Чэхамі нашае Міністэрства Зам. Спраў сёньня яя можа даць рады — ёсьць абавязкам ня толькі кожнага паляка, але-ж і кожнага грамадзяніна Польшчы".

З вышэй зьмешчаных радкоў бачым да якога злачынства даходзе польская газэта, закідаючы беларускім дзеячом, што імкнуцца да блёку нацыянальных меншасьцяў, атрымліваных з Прагі Чэскай і Коўны грошы на выбарную акцыю.

Катэгорычна пратэстуем проці такога роду закідаў. У падобных закідах бачым правакацыйную ролю часопісі „Słowo", якая такім спосабам падбурае польскае грамадзянства і ўладу да ненавісьці нятолькі да беларускіх дзеячоў і беларускіх партыяў, што стаяць на нацыянальным грунце і аднача сна змагаюцца за сацыяльнае вызваленьне беларускіх працоўных гушчаў, — але і да беларускага адраджэнскага руху наогул г. зн. да Беларускага Народу. Такімі спосабамі змагацца ў прэсе з беларускім рухам бязчэсна і брыдка.

Сьледам за нападамі польскае прэсы, як быццам па яе прыказу, улада пачала выяўляць сваю дбаласьць у абароне польскасьці на „Крэсах". Апошнімі днямі віленскі ваяводзкі ўрад быццам разаслаў да ўсіх старастаў цыркуляр, якім забараняе выдаваць арганізацыям Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры дазволы на беларускія спэктаклі. Рэзультаты гэтага цыркуляру ўжо выявіліся. У самы час працы у сувязі з калядными сьвятамі ў Старостве Вялейскага пав. заявілі Дырэктару Белар. Народнага Тэатру, Бел. Інст. Г. і К., што больш ніякіх дазволаў на беларускія спэктаклі Стараства ня выдасьць, бо атрымала адпаведны загад ад Ваяводы. Тое самае здарылася і ў Старастве Віленска-Троцкага пав. Стараства ня выдала Цэнтральнаму Ураду Бел. Інст. Гасп. і Культ. дазволу на Калядны спэктакль у Адамчуках, не падаючы ніякіх матываў.

Ня ведаючы фактычнае прычыны забароны беларускіх спэктакляў на абшарах Віленскага ваяводзтва, бо ўлады іх не выяўляюць, прыходзіцца дайсьці да дапушчэньня, што гэта ёсьць ня інакш як першыя прадвыбарныя ластаўкі. Дзіўна толькі, чаму забараняюцца спэктаклі беларускія?!

Гэта-ж у праграмах спэктакляў няма ані слова аб выбарнай акцыі, ані слова аб тым, як павінны пры выбарах ісьці Беларусы! Ці-ж Улады забаранілі на час прадвыбарны і спэктаклі польскія? Думаецца, што гэтая забарона датычыць толькі Беларускай меншасьці, якая паводле канстытуцыі павінна мець роўныя правы, і адносна якой, якраз пасьля-маёвы ўрад быццам прыхільна настроены і пайшоў на „рэформы"!

Ня будзем над гэтым затрымлівацца, бо ўжо зусім ясна, што як польскія палітычныя партыі ад лявіцы ППС да абшарніцкай Дубановіча, так улады толькі церняць Беларускі рух. Няможа быць ніякай гутаркі аб тым, што ідзе да направы адносінаў польскае большасьці да нацыянальных меншасьцяў.

Польская прэса яшчэ раз падчырківае, што нацыянальныя меншасьці не павінны мець роўнага голасу ў справах законадаўчых, што нацыянальныя меншасьці не павінны лучыцца, каб правесьці ў польскі парлямант прапарцыянальную да свайго ліку насяленьня колькасьць сваіх прадстаўнікоў, каб такім чынам пры разважаньні праектаў законаў рашалі толькі прадстаўнікі польскага народу.

Каб якраз процістаўіцца гэткім імкненьням палітычных польскіх партыяў, якраз усе нацыянальныя меншасьці павінны пайсьці на выбары адным супольным сьпіскам кандыдатаў.

Нішто іншае, як залічэньне нас да другой катэгорыі грамадзян ёсьць адна з прычын імкненьня ўсіх лепшых прадстаўнікоў паасобных нацыянальных меншасьцяў да стварэньня блёку нацыянальных меншасьцяў для правядзеньня выбараў.

На заканчэньне гэтага артыкулу можна толькі сказаць адно, чым больш польская прэса будзе нападаць на арганізатараў блёку нацыянальных меншасьцяў, і чым больш будуць пагоршвацца варункі жыцьця меншасьцяў пад Польшчаю, дзякуючы нерацыянальнай палітыцы ўраду,— тым больш староннікаў будзе знаходзіць блёк нацыянальных меншасьцяў сярод паасобных няпольскіх палітычных партыяў і арганізацыяў.

Сяляне! Арганізуйцеся, у арганізацыі—сіла!

ВОКАМ ПА СЬВЕЦЕ.

XVI.

У папярэднім нашым аглядзе мы далі маленькую нарыску і характэрыстыку кантонскіх падзеяў у Кітаі. Цяпер пастараемся яе прадоўжыць. Сочачы за падзеямі згодна вестак, якія зьяўляюцца ў замежных газэтах, прыходзіцца пераканацца, што кітайская калатня не сьціхае. Справа ў тым, што там вось у працягу ўсяе хатняе вайны не знайшлося тэй кропкі, каля якое можна было-б згрупаваць сілы разлеглай і многалюднай старонкі, якою зьяўляецца Кітай. Не знайшлося тэй асобы, якая-бы сваім аўтарытэтам ці спрытам, як у Расеі Ленін ды ў Італіі Мусоліні, здалела ўзяць руль дзяржавы ў свае рукі апіраючыся на які-небудзь „асколак" ці клясу жыхарства.

Вяртаючыся да кантонскіх падзеяў, можна адзначыць, што там такая заварылася каша, якую пэўна ня хутка разхлябаюць Кітайцы. Па тым вестнам, якія надходзяць з Кітаю цераз Маскву і Лёндан можна судзіць, што там ня гледзячы на тое, што камуністычнае паўстаньне здушана — спакою няма. Камуністыя разьбіліся на маленькія групкі ў ваколіцах Контону і ўвесь час не даюць супакою антыкамуністычным аддзелам, якімі камандуе ген. Лі-Фу. Усіх тых камуністых, якія пападаюцца ў рукі сваіх праціўнікаў, апошнія казьняць, пры гэтым пападае і ўсім тым, хто з якойколечы прычыны накліча на сябе падазронасьць.

Нацыяналістычны кітайскі ўрад лічачы што паўстаньне камуністых арганізавана расейскімі бальшавікамі, зачыніў усе савецкія ўстановы і кансуляты. Кіраўнікоў Кантонцы арыштавалі. Маскоўскі ўрад паслаў ноту кітайцам, якою прапануе звольніць арыштаваных савецкіх консуляў і даць магчымасьць далей працаваць. Кітайцы-ж дамагаюцца ад маскоўскага ўраду звароту ім убыткаў, якія прычынілі камуністыя ў часе свайго паўстаньня. Чым закончыцца ўся кітайская крывавая лазьня — дагадвацца вельмі цяжка! Думаецца, што — іншыя дзяржавы, як гэта было 27 гадоў таму назад ізноў заспакояць Кітай, а пры гэтым захопяць лепшыя кавалкі Кітайшчыны сабе.

Адхіліўшы ўзрок нашага вока ад Кантону хочацца спыніцца над маленечкаю справаю... Называем гэтую справу маленькаю, не дзеля таго, што яна нязначная, а дзеля таго, што праявілася ў маленькай дзяржаве... Гутарка ідзе аб Латвіі.

У працягу нейкага часу там быў сацыялістычны ўрад. Праўда, ён ня быў чыста гэтакім, бо падтрымоўвалі яго і іншыя радыкальныя партыі, але-ж называем яго гэтак, дзеля таго, што сацыялісты займалі ўва ўрадавай кааліцыі (аб'яднаньні) першае кіруючае месца. Дзеля гэтага самага, калі ад сацыялістаў, адзяліліся прыбудоўкі, дык сацыялістычны будынак рухнуў... Латвійскі ўрад падаўся ў адстаўку. Рэч звычайная!.. Але-ж хочацца адзначыць два мамэнты якія безумоўна зьяўляюцца вартымі ўвагі.

Сацыялістычны латвійскі ўрад задумаў ашчасьлівіць сваіх грамадзян і ўмацавацца адчыненьнем вакна ў Эўропу для бальшавікоў. У сувязі з чым быў твораны латвійска-савецкі гандлёвы дагавор. Проці гэтага дагавору, пратэставалі тагды ўсе буржуазныя колы Латвіі, дык здаецца яны то і пастараліся адцягнуць ад сацыялістаў некаторыя соймавыя несацыялістычныя г. зв. радыкальныя групкі, без якіх сацыялісты ня маюць большасьці ў Сойме, а цераз гэта не маглі ўтрымацца пры ўладзе. Што цяпер станецца з гандлёвым дагаворам, яшчэ ня ведама. Гэта будзе залежаць ад новага ўраду. І калі ён (гандлёвы дагавор) будзе скасаваны, дык гэта зьявіцца маленькім ударам па бальшавікох. Трэба сказаць, што гэтакага карыснага дагавору, як латвійска-савецкі, бальшавікі яшчэ ня мелі.

Гэта адзін мамэнт!... А вось і другі!... Новы латвійскі ўрад мае сфармавацца з буржуазных партыяў. Газэты так і пішуць, што гэта будзе — буржуазны ўрад. Гэта сьведчыць, што латвійскія сацыялісты (абаронцы працоўных) благія майстры, калі больш за гадовае панаваньне не здалелі пабудаваць сабе фундаманту, у гэтакай дзяржаве, як Латвія, дзе жыхарства зьяўляецца пераважна як і ў нас — бедната.

Дзе не кінь вокам, усюды ўгледзіш, у тэй ці ў іншай форме — камунізм, ці тое што мае сутычнасьць з ім. Увесь сьвет жыве цяпер пад знакам — камунізму! Але-ж здаецца, што залатая пара камунізму — ліняе. Ліняе звонку ад таго, што ў нутры яго зьядае моль... На камуністычным небе цяпер можна заўважыць не адзін, а тры — мэтэоры. Адзін — афіцыяльны, які стаіць пры ўладзе і два, якія зьяўляюцца апазыцыйнымі да яго. Тых запраўдных прычынаў падзелу камуністых на варожыя сабе лагеры, мы ня можам устанавіць, можам толькі сканстатаваць, што там нешта няладна, а калі так, дык знача ёсьць нешта нештачка такое—ліхое... Як праява камуністычных унутраных спрэчак сьведчыць факт, выключэньня з камуністычнае партыі 75 камуністых аднадумцаў Троцкага і 23 з групы Сапронава. Выключыў іх зьезд камуністычнае партыі. (Перад гэтым з пасярод выдатных камуністых былі выключаны, як ужо ведама Троцкі, Зіноўеў, Прэабражэнскі і быўшы старшыня беларускага ўраду ў Менску, Адамовіч).

Частка з тых камуністых, якія былі выключаны, на другі дзень па выключэньні, падалі зьезду заяву ў якой прызнавалі сябе вінаватымі ў грахох проці камунізму і ў тым, што ня гэтак як трэба маліліся камуністычным багом, Карлу Марксу ды Ільічу — Леніну, просячы дапусьціць іх да страчанага камуністычнага карыта. Аднак-жа зьезд не прыняў іх паканьня і просьбу адкінуў. Але-ж не зачыніў аканчальна „залатыя дзьверы" да камуністычнага раю: зьезд прыняў пастанову, якая ўводзіць для камуністычных грэшнікаў „чысьцец", цераз які, калі які колечы з выключаных камуністых пройдзе, дык атрымае разграшэньне і доступ да раю.

Абсалютную пакаяную прынясьлі — Зіноўеў-Апфэльбаум і Камянеў-Розэнфэльд і некаторыя меншыя рыбкі... Ну, а што-ж Троцкі, ды іншыя якія з ім? Сядзяць пры моры ды чакаюць пагоды?! Пэўна што не. Яны бадай што нешта робяць, каб ува ўсеславе і магутнасьці вярнуцца на ўсерасейскі трон... Рызыка—добрае дзела! Калі-б у выніку гэтае рызыкі Троцкі і яго „брацтва", пакаштавала створаных імі самымі чэкістцкіх сьценкаў, дык запраўды было-б цікава. Ну, але-ж было-б цікава, калі-б і Троцкі з „братваю" захапілі ўладу ды змахнулі ў тартарары сучаснага камуністычнага дыктатара Сталіна і яго — чарвякоў.

Адводзячы вока ад камуністычнае „заразы", як кажуць буржуі, ня думайце, што мы прадставім што-небудзь пацешаючае, радаснае... Не. Гэтага яшчэ здаецца на сьвеце няма. Хоць, як апавядае біблійская гісторыя, сьвет стварыў Усемагутны Бог, Які ёсьць і Здольным і Мудрым, аднак-жа прыходзіцца відзець — толькі хаос і разлад, якія мала гавораць аб здольнасьці і мудрасьці...

Ізноў адзначым вялікае ў маленькім... А іменна?! Афрыканскія Нэгры забілі ангельскага камісара. У Афрыцы ёсьць такая старонка, якая называецца — Судан. Засяляюць яе Нэгры, народ не цывілізаваны і не культурны. Гэтакім вось народам Англія, а таксама і некаторыя іншыя дзяржавы, нясуць сваю культуру, якая называецца няволяю. Ясна, што няволя нікому ня міла!... Вось чаму, у той час, калі ангельскі камісар пасягнуў на волю Суданцаў з племяні Нуэр, дык яны забілі яго... Англія паслала карную экспэдыцыю. Вось якімі сродкамі прышчапляецца цывілізацыя і культура „дзікім" народам. Тут робіцца адзнака ў дзікасьці і дзеля таго, што ўважаем Нэграў за частку тых вольных народаў, якія маюць безпасярэднюю лучнасьць з маткаю-прыродаю, якія не адарваліся ад яе, якія, хоць самі-пасабе не дайшлі да розных штучнасьцяў, як эўрапейцы, але-ж разам з тым, і не пакідаюць нікому сваей улады, нявольніцкага ярма. І калі-б рабілі гэта Нэгры, дык іх можна было-б апраўдаць дзікасьцю, але-ж калі робіць гэта Эўрапэец (Англічанін, Француз, Італьянец, Паляк ды інш), дык якое прыдумаць апраўданьне яму, у яго праступнасьці?!...

Пішучы агляд нельга прайсьці моўчкі міма аднаго „культурнага" здарэньня. Справа ў тым, што Злучаныя Штаты Паўночнай Амэрыкі распачалі будову некалькі дзясяткаў новых ваенных караблёў. Сутнасьць гэтага ня ў тым, колькі іх будуецца, а ў тым, што ня гледзячы на розныя канфэрэнцыі, дзе ідзе гутарка аб разаружэньні, сьвет усьцяж павялічвае ваенныя прылады. Тым больш гэтае здарэньне зьўляецца цікавым, што відзім яго ў Амэрыцы якой, дзякуючы яе геаграфічнаму палажэньню ніхто не пагражае.

Як відаць, дык у людзей ёсьць у самым арганізме нейкая кравважаднасьць! І як гэта ўсё не падобна на тое, што пісана ў Бібліі, дзе чалавек адухатвараецца Божым духам і Божым розумам. А Бог зьяўляецца абсалютным розумам і дасканальнасьцю.

Зыркі.

Беларускі Цэнтральны Аб'яднаны Выбарны Камітэт у Вільні

месьціцца пры

Вострабрамскай вул. у доме № 8 кв. 1.

Камітэт адчынены што-дзень, апрача сьвят, ад 9-й да 3-цяй гадзіны.

Па ініцыятыве Цэнтральнага Камітэту ў хуткім часе маюць быць арганізаваны **Акружныя Выбарныя Камітэты.**

З жыцьця Польшчы.

Пасыў у гандлі.

За месяц лістапад прывезена ў Польшчу рожных тавараў на 155,581,000 фран. золатам. Вывезена-ж з Польшчы на 133,464,000 франкаў золатам. Вынік — пасыў (недабор) 22,117,000 франкаў золатам (38,022,000 польскіх злотых).

Гэтакую суму грошай Польшча павінна заплаціць са свайго залатога запасу замежным буржуям і капіталістым. Не надоўга хопіць амэрыканскае пазычкі.

Павышаюць.

На Каляды і Новы Год мае быць павышана ў наступны чын да 30 проц. ахвіцэраў і генэралаў.

Як пішуць газэты, створана будзе каля 100 палкоўнікаў, 300 капітанаў і некулькі генэралаў.

Добра-ж, што ліквідаваўся польска-літоўскі канфлікт, а то іх болей было-б... на сялянскіх і работніцкіх карках.

Жаночы выбарны камітэт.

У Варшаве заснаваўся дэмакратычны выбарны жаночы камітэт. Старшынёю гэтага камітэту ёсьць жонка міністра Марачэўскага. Сябрамі, між іншымі, увайшла генэральша Конажэўская.

Ну што-ж... направячы дык направячы, выкарыстоўваюць усе спосабы, каб утрымацца...

Вынікі збораў збожжа.

Галоўны статыстычны Ўрад ужо аблічыў зборы збожжа ў гэтым годзе ў Польшчы. Згодна яго аблічэньняў у гэтым годзе сабрана: пшаніцы 14,759 тысячаў цэнтнараў (цэнтнар 6 пудоў), ячменю 16,342 тыс. цэнтнараў, жыта 56,884 тыс. цэнтнараў, аўса 33,900 тыс. цэнтн.

У параўнаньні з мінулым годам быццам зборы большыя, а іменна: пшаніцы на 15 проц., ячменю на 5 проц., жыта на 13 проц. і аўса на 11 проц.

Што лепшае, жонка ці вера?

Былы міністар скарбу і вядомы палітычны дзеяч Зьдзехоўскі, на кватэру каторага ў мінулым годзе быў дакананы напад невядомых польскіх ахвіцэраў, перайшоў... з каталіцтва ў праваслаўе.

Зрабіў гэта п. Зьдзехоўскі, як кажуць, з рамантычных „пабудак". Зьдзехоўскі захацеў... разьвясьціся з сваею жонкаю, каб нанова ажаніцца, але-ж у гэтым каталіцкі касьцёл яму адмовіў. Відаць, жонка лепшая за веру, асабліва-ж новая...

Што дзеецца у сьвеце?

Новая „галоўка".

На паседжаньні 19 г. сьнежня камуністычнага зьезду ў Маскве зацьверджаны былі рэзалюцыі запрапанаваныя тав. Касіорам. Згодна гэтых рэзалюцыяў зьезд камуністычнае партыі абавязкава павінен склікацца раз на 2 гады; выключаць з партыі тых камуністых, якія не праўдзіва адказваюць на запытаньні кантрольнае камісіі; на канчатак прынята трэцяя прапанова Касіора аб абмежаваньні дыскусіі ў партыі. Пасьля гэтага быў выбраны цэнтральны выканаўчы камітэт у складзе 71 таварыша і 50 таварышаў заступнікаў ім. У цэнтральную рэвізыйную камісію выбраны 195 таварышаў.

У той-жа самы дзень адбылося паседжаньне пленуму Цэнтральнага Камітэту і рэвізыйнай камісіі, на якім выбрана палітычнае бюро з 9 асобаў: Сталін, Бухарын, Калінін, Варашылаў, Куйбышаў, Молатаў, Рыкаў, Рудзутак і Томскі. Верхаводам астаўся — Сталін.

Парцэляцыя „Камінтэрну".

Шляхам за падзелам у расейскай камуністычнай партыі на 3 асобныя варожыя адна другой групы адбываецца падзел і ў замежных камуністычных партыях. З пакаяннае пісулькі Каменева, Зіноўева і іх аднадумцаў відаць, што ў Нямеччыне, (найвялікшая партыя пасьля Расеі), камуністы таксама стварылі тры лагеры. У апазыцыі да „афіцыяльнага" камунізму там стварылася група Маслава і Руф Фішар, а таксама Суварына і Гольца.

Паднявольныя народы рухаюцца...

На паўночным пагранічны італьянскай калёніі ў Сомаліланд паўсталі туземцы. Пасьля жорсткае бойкі перамаглі Італьянцы. Лічба забітых і раненых дасягае некалькіх сотняў. Гэтакіх падзеяў апошнімі часамі здараецца вельмі часта чытаць, а гэта сьведчыць, што паднявольныя народы рухаюцца, імкнучыся да вызваленьня.

Барацьба да перамогі.

Выдаляныя камуністы: Ракоўскі, Смілга, Муралаў і Радэк падалі камуністычнаму зьезду заяву аб тым, што яны будуць і далей змагацца са сталінскім цэнтрам. Тое самае заявіў і Троцкі.

Выступленьні Смэтоны і Вальдэмараса.

Літоўскі прэзыдэнт Смэтона і прэм'ер-міністар Вальдэмарас выступілі з прамовамі ў ахвіцэрскім клюбе „Рамова". У сваіх прамовах літоўскія верхаводы пацьвярдзілі свае прэтэнсіі да Вільні. Вальдэмарас адзначыў, што Ліга Нацыяў чакала ад Пілсудскага прыгожага кіўка — добраахвотнае адмовы ад Вільні. Аднак-жа Пілсудскі гэтага не зрабіў, дык Ліга Нацыяў прыняла пастанову касуючы гэтым тую пастанову, якою вялікія дзяржавы замацавалі Вільню за Польшчаю.

Марозы ў Эўропе.

Хваля марозаў, якая нам надоўгачы далася ў знакі, нахлынула на Заходнюю Эўропу. Газэты падаюць весткі аб небывалых марозах і сьнягох у такіх краёх, дзе ў працягу некалькі гадоў людзі нават і ня ведалі, у запраўдуаснці што такое маразы.

Хваля марозаў насунулася на Эўропу з Сібіры праз Расею. У Сібіры, у раёнах Якуцкай вобласьці 18 сьнежня мароз быў 52°. Птушкі вылетаўшыя на жыр падалі замёршымі на зямлю.

У Англіі наступіла халодная зіма. Марозы дасягаюць да 20° назат у Лёндане.

У-ва Францыі таксама пануюць марозы ў 20°. Ёсьць нават сьмяротныя выпадкі ад замерзаньня.

У Югаславіі ад сільных марозаў замерзьлі на вартах жаўнеры, пільнаваўшыя граніцу. Знойдзена замёршымі 17 чалавек.

Нават на Рыверы, куды зьяжджаюцца буржуі для адпачынку, дзе вечна зеляняюць дрэвы, і то мароз дасягаў да 3°.

Розныя весткі.

— Паміж францускім і італьянскім урадамі распачаліся перагаворы аб прыяцельскай згодзе, якую Мусоліні лічыць для абедзьвёх дзяржаваў магчымай і патрэбнай.

— Югаславянскі ўрад забараніў прывозіць італьянскія газэты ў Югаславію. Як ведама, паміж Італіяй і Югаславіяй адносіны астаюцца напружанымі.

— 18 г. сьнежня ў Петраградзе зачынілася канфэрэнцыя, якая апрацавала праект простага чугункавага руху паміж Сав. Расеяй, Латвіяй і Эстоніяй.

— У Петраградзе заснаваўся музэй, у якім будуць захоўвацца мазгі выдатных людзей. Першым мазгавым экспанатам зьяўляецца мозг нядаўна памёршага расейскага вучонага Коні.

— У сувязі з каляднымі сьвятамі, як пішуць замежныя газэты, бальшавікі ладзяць антырэлігійныя дэманстрацыі. На гэтых дэманстрацыях бальшавікі будуць старацца пераканаць людзей, аб тым, што Бога на сьвеце—зусім няма.

Вельмі важнае!

ПРАЎНЫЯ ПАРАДЫ: Куды і як трэба зварачвацца ў судовых справах (формы позваў), як рабіць тэстаманты?

ПАРАДЫ ДЛЯ ЗАКЛАДЧЫКАЎ КООПЭРАТЫВЫ: Як рабіць сходы, як пісаць пратакол і заяву ў суд аб зацьверджаньні коопэратывы і іншыя?

ЛЕКАРСКІЯ ПАРАДЫ: Дагляд над малым дзіцям. Першая дапамога да прыходу дохтара.

Усё гэта знойдзеш у

БЕЛАРУСКІМ ІЛЮСТРАВАНЫМ КАЛЕНДАРЫ

на 1928 год,

які каштуе 1 зл 70 гр. без перасылкі.

Кожны сьпяшайся выпісаць календар-кніжку і адрыўны календар на 1928 год.

СЬЦЕНКІ ДА КАЛЕНДАРА з беларускім нацыянальным сьцягам каштуюць па 25 гр. кожная.

ГАЛОЎНЫ СКЛАД: **Вільня, Завальная № 7, Кнігарня „ПАГОНЯ".**

НАВІНЫ.

Беларускі Народны Тэатр Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры 22 г. сьнежня пасьля амаль-што двухмесячнай працы на правінцыі вярнуўся ў Вільню.

Акрамя тых 18 спэктакляў аб якім падавалася ў № 90 „Сял. Нівы" з таго часу Бел. Нар. Тэатр яшчэ адыграў 8 спэктакляў, у гэтакіх мясцовасьцях: Докшыцы — 3 спэк., Буцлаў — 3 спэк. і Даўгінава — 2 спэк. Зацікаўленьне Бел. Нар. Тэатрам было вялікае.

— Бачачы вялікі пасьпех Бел. Народнага Тэатру ўлады, каб як-небудзь паралізаваць яго культурную працу распачалі тасаваць рэпрэсіі спосабам розных „шукан". Здарэньні ў Паставах ужо ведамыя. Але-ж на гэтым ня кончылася, бо Вялейскі Староста ня даў больш дазволу на спэктаклі ў Вялейцы і гэтым самым спыніў працу Тэатру.

Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры падаў заяву Віленска-Троцкаму Старасьце ў мэтах атрыманьня дазволу на прадстаўленьне для Гуртка ў в. Адамчукі. У адказ на заяву Бел. Ін. атрымаў гэтакую паперку:

„Староства віленска-троцкага павету, дня 21-XII 1927 г. Л. дз. 318. Субач № 3.

Да Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культ. у Вільні, Вострабрамская вул.

Гэтым паведамляю, што на заяву Інстытуту з дн. 13 г. м. у справе выданьня дазволу на прадстаўленьне і танечнай забавы ў вёсцы Адамчукі, Міцкунскай вол. вынясена адмоўная пастанова.

На гэтую пастанову паслугоўвае права паданьня жалабы да віленскага ваяводзкага ўраду у 24 дзёвым тэрміне ад дня атрыманьня гэтага паведамленьня. Староста Лукашэвіч."

У гэтай справе Інстытут падаў жалабу да віленскага ваяводы.

Беларускі Народны Тэатр езьдзячы па правінцыі заплаціў гэтакія „падаткі": для „Macierzy szkolnej" 520 зл. на дом жаўнера ў Буцлаве — 75 зл., на „Дом Людовы" ў Лынтупах— 8 зл. на бедных дзяцей даўгінаўскай пачатковай школы — 40 зл. Характэрна тут тое, што гэта вымагалася ў розных мясцовасьцях, як ахвяры за памешканьне, дзе адбываліся прадстаўленьні.

У дадатак да ўсіх вестак аб рэпрэсіях адносна беларускае працы на культурнай ніве, ёсьць чуткі быццам віленскае ваяводзтва разаслала цыркулярнае распараджэньне па ўсім падпарадкаваным яму старостам, аб ня выданьні дазволаў на прадстаўленьні арганізацыям Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

У Віленскай архідыяцэзіі распачалася будова касьцёлаў у наступных мясцовасьцях: у Вільні, у Беластоку, у Даўнарах і Моньках Беластоцкага павету, у Маеве, у Рознядране, у Клімаве павету Сакольскага, Друскеніках і Леонполю пав. Браслаўскага і Смаргонях.

Так... будуюць касьцёлы ў той час калі тысячы людзей не маюць хатаў у быўшай прыфронтовай паласе...

11 г. сьнежаня, гр. Юхневіч прачытаў лекцыю ў м. Іказьні, Браслаўскага павету ў пам. Ал. Ласкевіча, на тэму: „Што трэба ведаць калекаму Беларусу". На лекцыі прысутных было поўная саля, сярод якіх давалася заўважыць нават жыдоў і жыдовак.

Беларускі Студэнскі Саюз у Вільні, 20 г. сьнежаня выслаў да ўсіх самаўрадаў Навагрудзкага ваяводзтва і Ашмянскага і Дзісьненскага пав. Віленскага ваяводзтва просьбы аб матэр'яльнай дапамозе Беларускому студэнству ў Вільні.

Да зьезду выбаршчыкаў.

У сувязі са зьездам выбаршчыкаў Беларускага Цэнтральнага Аб'яднанага Выбарнага Камітэту ў Вільні, які мае адбыцца ў дню 28-га сьнежаня с. г. і ў сувязі з тым, што шмат запрошаных выбаршчыкаў знаходзіцца ў цяжкіх матэрыяльных варунках, каб даць магчымасьць найбадней шым сялянам быць на зьезьдзе і выказаць свае пагляды на наступаючыя выбары ў Сойм і Сэнат, — Беларускі Цэнтральны Аб'яднаны Выбарны Камітэт будзе зварочваць незаможным учасьнікам зьезду кошты падарожжы. Кошты падарожжы будуць зьвернуты толькі незаможным выбаршчыкам, якія атрымалі ад Цэнтральнага Камітэту запросіны на зьезд.

Беларускі Цэнтр. Аб'яднаны Выбарны Камітэт.

Голас вёскі.

У сувязі з будучымі выбарамі ў Сойм і Сэнат, і ў сялянскай галаве нешта заварушылася. Перш наперш варушацца іх думкі аб тым, за які нумар трэба будзець аддаць свой голас, каб не памыліцца.

У гэтым ёсьць просты вывад: хто павінен быць гаспадаром у нашай хаце?, — мы самі. А дзеля гэтага: хто павінен у Сойме дбаць аб нашых справах?, — нашыя людзі, якія ўжо ведамы сваей барацьбою за долю селяніна. Гэтыя людзі, павінны быць ужо ведамы ўсяму беларускаму Народу. За 5 гадоў працы папярэдняга Сойму, мы павінны пераканацца, хто нашыя ворагі, а хто нашыя прыяцелі, Хто выступаў у Сойме ў абароне сялянскіх інтарэсаў, як не паважаныя нашыя паслы Ярэміч і Рагуля! Вось хто даканца выслужыў шчыра, не здрадзіў, не прадаў сялян!

У памяці выбары 1922 году і калі ўсюды было поўна агітатараў, а №№ 3 і 8, калі не быў прыгатаваны наш народ да галасаваньня. І што-ж... ён лёгка даўся на абяцанкі Вызваленьня і Хіены. Былі нават і такія выпадкі, што некаторым сялянам, за галасы на № 8, абяцалі: — каму грошаў, а каму,.. пень дрэва. Помняцца яшчэ і такія зьявішчы, што за няпісьменнасьцю каго-колечы (а гэта сярод сялян ня рэдка, асабліва сярод жанчын), паперкі на нумары запоўняліся камісарамі маёнткаў.

Дык каб ня было такіх абмылак, цясьней гуртуймася каля нашай беларускай арганізацыі, каля „Сялянскага Саюзу", органам якога ёсьць „Сялянская Ніва".

Ён нас не прадасьць, ён нам і скажа за які нумар галасаваць!

Квактун.

Сяляне! Запісвайцеся у Беларускі Сялянскі Саюз!

Раскрыжаваная Беларусь.

(Голас з вёскі, Маўчадзкай воласьці).

Як часта, Божа мой, як часта я з болью ўспамінаў Цябе, Беларусь мая, там, на далёкай, нямілай чужыне, пасярод чужога народу! Пад гарачымі косамі сонца, на беразе вечна-пявучага мора, кволы і сумны, я глядзеў на высокія, голыя і немыя горы, на лазуровыя хвалі прастору і лавіў вачыма сьветлыя воблачкі, што ціха нясьліся ў даль, можа—туды, дзе жывеш, красуешся і пакутуеш Ты, Беларусь... Тагды я хацеў, каб яшчэ пажыць, каб усё выцярпець і не памерці, ня ўгледзіўшы роднай зямлі, мілых прыгожаў і любай мне вёскі...

І вось—даўно я ўжо дома і даўно думаю аб тым, чаму не памёр тагды. Я ўгледзіў залатую ніў, цёмныя пасы лясоў, крыніцы і рэчкі; я ўдыхнуў сваёй грудзьмі салодкія пахі роднай зямлі, кветак, прастору... Але я ўгледзіў і тое, як раскрыжавалі Цябе, Беларусь, Твае дзеці, як гоняць яны цьвякі ў рукі і ногі, як на кавалкі рвуць Тваю вопратку і дзеляць яе... Мы ўдыхаем гэты чад, гэты смутак нашае справы і ня хочам і баймося разумець, што атручваемся, што робім благое і злое... Бедныя мы! Бедная Ты, Беларусь!... З якою непераможнаю болью чытаю свае родныя газэты. Якое балота і якое самагубства! Ніводнага жывога братэрскага слова, ніводнае каплі зразуменьня, ні пачуцьця таго, што так проста і ясна,—гата любіць сваю Бацькаўшчыну. Мы бачым, кожная група палітычных дзеячаў-Беларусаў ратуе нас, сялян, пасвоему. У шэрую вёску ляціць не праца згоды, не прамень братэрскае думкі, а праклінцыя спрэчак, узаемная ганьба, усё тое, што разбівае сялянскае адзінства, крышыць аканчальна слабыя сілы Беларусаў, падрывае веру ўра-усё і ўва-усіх. Каму і навошта ўсё гэта? „Усе добра пішуць", кажуць сяляне, „але дзе праўда—няведама"... А здавалася-б, што і шлях працы і барацьба мусіць быць аднолькавыя, бо мэта адна і дзейнік ува-ўсім і для ўсіх адзін—любоў да Бацькаўшчыны. Здавалася б, рука аб руку трэ' ісьці нашым братом-правадыром да адное мэты, аддаць розум і сэрца супольнай справе, адкінуўшы свае асабістыя пагляды, сваю асабістую амбіцыю ўва імя дабра народу. А газэта, павадыр грамадзянскага сумленьня і гонару, слова якой, дзеля нас павінны быць крынічнай чыстаты, кажа: „усе дзеячы-Беларусы, усе барацьбіты, што ня ў турме, усе, каму народ верыў,—гэта „прадажнікі, юдашы"... Уражаньне страшэннае. Няма, значыцца, нідзе і ні ў кім праўды, ёсьць толькі вялізарнае зло маленькіх паглядаў, маленькай хворай амбіцыі ў ахвяру чаго, прыносіцца будучыня народу і ў той час, перад выбарамі, калі вёска напружвае ўсе сілы, каб не аддаць свой голас надарма.

П. Крэнь.

Гаспадарскі аддзел.

Як з саломы зрабіць добры корм.

У сялянскіх гаспадарках самым пашыраным кормам для кароў зьяўляецца яравая салома. Яе даюць сечкаю, або трушанкаю (з сенам). Кожны гаспадар добра ведае, што яравая салома ёсьць лепшы корм чым жытняя, але горшая, чым сена. Каб параўняць іх кармавую вартасьць, мы даём табліцу спажыўных матэрый у сухім корме ў %.

	Белкавіны.	Дравясіны.	Крахмалу.	Жыроў.
Сена . . .	9,7	26,3	4,4	2,5
Ярав. салома	4,0	40,0	3,5	2,0
Азім. салома	3,0	44,0	3,3	1,0

З гэтае табліцы бачым, што салома мае шмат дравясіны, якая дрэнна падаецца траўленьню, і мала белкавіны і жыроў. Каб зрабіць салому добрым кормам, трэба, каб яна лепш пераварылася жывёлаю. Для лепшага яе скарыстаньня ёсьць два спосабы папярэдняй падрыхтоўкі саломы ў корм — **мэханічны і хэмічны.**

З першым спосабам большая частка сялян знаёма. Ён зьяўляецца ў тым, што салому рэжуць на сечку. Сечка павінна быць даўжынёю ў 5—6 см. Больш дробная сечка дрэнна пераварваецца і забруджвае жывот.

Хэмічны спосаб падрыхтаваньня саломы можа быць **цёплым і халодным.** Для сялянскіх гаспадарак падыходзіць больш **халодны спосаб.**

Над тым, як зрабіць з саломы добры корм, шмат працавалі вучоныя Нямеччыны. У часы імпэрыялістычнае вайны ў іх нават на фабрыках выраблялся, так званы моцны з саломы корм. Але хутка для фабрык не хапіла апалу і немцы сталі шукаць новыя мэтоды прыгатаваньня з саломы моцнага корму на холадзе або пры звычайнай тэмпэратуры.

Халодны спосаб быў найдзен нямецкім вучоным Бэкманам каля Бэрліну. Бэкманаўскі спосаб заключаецца ў наступным: бяруць скрыню, праз якую не працякае вада, ($1\frac{1}{2}$ мэт. даўжыні, 1 мэт. шырыні і 60 сант. вышыні). Насыпаюць сечку і мочаць яе ў $1\frac{1}{2}\%$ растворы едкага натру (прадаецца ў кожнай аптэцы). Пры чым бяруць на 100 кілёгр. сечкі 12 кілёгр. едкага натру, які распушчаюць у 800 літрах вады, або на 50 кілёгр. сечкі бяруць 6 кілёгр. едкага натру і 400 літраў вады. Пасьля таго, як сечка размокла, кладуць на яе дошкі з цяжарам, каб сечка была пад вадою. Праз 10 — 12 гадзін ваду зьліваюць у другую скрыню, у якой таксама зноў мочаць сухую сечку. Гэтым саставам можна карыстацца на працягу 2—3 тыдняў. Толькі час ад часу трэба зьліваць муць, якая асядае на дне. Так пратрыманую сечку трэба добра прамыць у чыстай вадзе каб ня было на ёй едкага натру.

Што часткі едкага натру не асталіся на сечцы, можна праканацца лякмусовай паперкай (за 20 гр. у аптэцы яе даюць некалькі стужак). Калі апусьціць гэту паперку ў сырую сечку, у якой яшчэ астаўся едкі натр, дык ружовая паперка зробіцца сіняю. Гэта паказвае, што сечку яшчэ трэба мыць, пакуль паперка не астанецца ў сваім ружовым колеры.

У Нямеччыне рабілася шмат дасьледаў над жывёлай, якой давалі так падгатаваную сечку. Вынікі былі адны: што салома, намочаная ў растворы едкага натру, спажывалася на 72,8%, а запараная сечка толькі на 45%. Такім чынам, даючы сечку па Бэкманаўскаму способу, можна даваць яе на $^1/_3$-менш, чым звычайна даюць сяляне. Салома пры гэтым способе захоўвае прыемны пах і каровы яе ядуць многа ахватней, чым запараную. Таксама салома захоўвае свой ранейшы выгляд сечкі.

Раючы гэты спосаб скарыстаньня саломы нашаму селяніну, мы спадзяёмся, што гаспадары, якія яго спрабуюць, будуць мець ад гэтага карысьць і пашыраць яго сярод сваіх аднавяскоўцаў.

Пры нястачы корму (саломы) адмаўляцца ад гэтага способу ня варта.

„Саха“.

Юрыдычныя парады.

Адказ „Авадню“. Раднага, аб якім Вы пыталіся, могуць часова да суду адхіліць ад чыннасьці. Пасьля суду калі суд апраўдае яго ў тым, у чым ён вінаваціцца, дык тагды ізноў вернецца да выкананьня чыннасьцяў Раднага.

Весткі з Краю.

Новыя падручнікі.

(З Вялейскага павету.).

У польскай школе вельмі часта мяняюцца падручнікі (элемэнтары). Бедным бацьком, якім і падаткаў няма з чаго аплачваць, прыходзіцца збываць гандляром апошні пуд збожжа, каб кожны год, а то і ня раз у год, купляць усё новые „элемэнтажы“, мусіць для таго, каб даць зарабіць польскім пісакам і кнігарням. Сёлета перажываем ужо чацьверты „тып“ гэтай мудрасьці польскай пэдагогікі. Носіць ён назоў: „Mój Elementarz“- Аўтары яго: Я. Хжоншчэўска і Я. Паразінска. — Але ж нічога ня зробіш: прадаў пуд жыта і здабыў гэты „элемэнтарж“ бо чацьвёртаму маяму дзіцяці надходзіць сёмы год і яго патрабавалі ў школу. Я паслаў яго, каб ня плаціць штрафу на падставе закону з 1919 году (а гэты закон хоць і 19 году, алеж не скасаваны, як гэта зроблена з зямельнай „рэформай“). Купіў „элемэнтаж“, бо старыя на якім вучыліся першыя мае дзеці, ужо лічацца ня годнымі і вучыцель забараніў дзецям ужываць іх. Пасмуціўся трохі над тым, што на вясну прыдзецца трохі пажыць бяз хлеба, а што там у тым „элемэнтажу“, нават і ў галаву ня прышло. Дык вышла такая гісторыя, неяк іду я ў хату і чую за дзьвярыма беганьне і сьмешкі дзяцей і заміж гэтага алярму выкрыкі непрызваітага слова. Увашоў я ў хату і, узяўшы дзягу, так добра адсьцёбаў дзетак, што на ўвесь вечар ім было досіць сьлёз. За вячэрай я трохі адпусьціўся і падобраму стаў вуцыць іх ня ўжываць паскудных слоў. Алеж маці з сьлязамі на вачох стала мяне клясьці, што за нішто я крэпка, да сінякоў, пакараў дзетак — „Як ні за што“, закрычаў я; „каб мае дзеці ў хаце казалі такія паскудныя словы!...“ — „Якія-ж гэта паскудныя... гэта-ж у элемантажы ёсьць“... — „Як гэта?! пакажыце!“ Дзеці прынясьлі, разгарнулі... гляджу я — праўда, намаляваны гэблік, а над ім надрукаваны словы: „hebel“, а ніжэй: — ebel. Шкада мне стала дзетак, якіх я так набіў, а вясной... не дакармлю іх хлебам.

Бацька.

Навука ў вёсцы Гулі.

(Пастаўскі павет).

Як толькі прыехала ў нашую вёску „прафэсарка“ (гэта было ў 1923 г.), зараз-жа прылажылася да працы... прасьвяціць „ciemnych chamów“. Вывясіла абвестку, каб прыходзілі „дарослыя“ на вячэрнія курсы. Нашыя сяляне, як моладзь, так і паджылыя, прышлі—як адзін, каб набрацца культуры і „сьветы“ ад „прафэсаркі“. Курс распачаўся ад гэтакіх выразаў: „As leży koło budy i liże łapy“, „As pędzi koguta“... На „курсах“ „прафэсарка“ вучыла і рахункаў... Вось адзін з прыкладаў гэтых „рахункаў“, запісаных крэйдаю: 1+4=4—1... Курсанты хутка зразумелі гэтую „падгатаваўчую“ навуку і сталі прасіць „прафэсаркі“, каб вытлумачыла яна, што гэта такое кілёмэтр, што за вага кілё і г. д.

На гэта „прафэсарка“ адказала так: „To jest i dla mnie za trudne... zdaje się, mniej-więcej, kilo ma sto gram“...

Можа і „ciemnym chamom“ лепшага вучыцеля за „прафэсарку“ і ня трэба?

Гулеўскі.

Ад Браслаўя да Бэрліна далёка.

Хоць мне ня прышлося быць у Бэрліне, але прышлося чуць ад людзей і чытаць у газэтах, што Бэрлін надта чыстае і прыгожае места. Дзеля таго, што Палякі гоняцца за культурай заходняе Эўропы, каторую ім трудна дагнаць, дык з кожнага правінцыяльнага мястэчка хочуць парабіць Бэрліны, аднак-жа не сваім коштам, а коштам жыхароў гэтых мястэчкаў. Улады м. Браслаўя таксама са старога беларускага Братыслава ўзяліся рабіць Бэрлін, а гэта ў такі спосаб: перш-наперш загадалі жыхаром парабіць тратуары з дашчок але, каб дошкі ляжалі ня ўпоперак, а ўдоўж. — Цераз нейкі час апэтыт на гэта зьмяніўся, тратуар загадалі перарабіць так, каб дошкі ляжалі ўпоперак. Так-жа сёлета выбрукавалі вуліцы, але брук выглядае, як пагон расейскага гэнерала г. зн. зыгзагамі. Так прыказана работнікам. Найбольш цікавейшым тое, што брук выглядае, як чыгуначны насып, бо пад яго насыпалі замнога пяску. І вось гэты „чыгуначны насып“ даўся-ж у знакі жыхаром Браслаў'я. Як толькі палье дождж, то Браслаў ня выглядае ня толькі на Бэрлін, а нават і на Браслаў. Прычына гэтаму такая: высокі брук ня перапускае ваду, дык паміж брукам і хатамі ствараецца возера, бо ўкрашальнікі Браслаў'я ня скемілі правясьці вадасточных трубаў там гдзе гэта трэба, толькі дагадаліся гэта зрабіць ля пастарунку. Найцікавей прадстаўлялася карціна 10-га лістапада. З ночы ліву ў слаўны дождж. Адзін з паліцыянтаў, хоць маленькі, але даволі шустра бегаючы па вуліцы стукаў кулаком у рамы ды ў шыбы, выганяў з хат і старых і малых,... чэрпаць разьліўное мора. Пазіраючы на гэта мімаволі думалася, што ў Браслаўі ці натуральнае паводзьдзе, ці пажар. Дождж „парыў як з вядра, а паўнюсенькая вуліца людзей з рыдлямі, вёдрамі, дзежкамі і тапарамі працавалі ля вады, а паліцыянт-жа загадываў зьбіраць ваду хоць у кішэні. Цяжка. Так зроблены брук, дый з прыродай трудна бароцца. На заўтрае, 11-га ў сьвята угодкаў незалежнасьці Польшчы, з ночы выпаў сьнег. Ну ізноў карціна падобная да ўчарашняй. Па загаду паліцыі пазьмяталі сьнег з усей вуліцы, толькі, ня ведаю чаму, на ўчастку гдзе месьціцца пошта і скарбовая каса, сьнег ляжаў цэлы дзень. Гляджу на трэці дзень, г. зн. 12-га,.. рабочыя ломяць брук! Аж, гэта, „украшальнікі“ дагадаліся, што ўсё-ж такі вадасточныя трубы патрэбныя. Ну нічога дзіўнага бо ў Палякаў кожная рэч робіцца сем раз па сем, дый то яшчэ ня надта слаўна выходзіць за 50-тым разам!

Трэба тут сказаць, што чыстата і парадак у месьце павінен быць, але-ж ад Браслаўя да Бэрліна яшчэ далёка, калі рабіць з Браслаўя Бэрлін, то трэба мець у галаве крышку болей самараднай кашы і рабіць зразу добра, а ня мучыць людзей бяз патрэбы.

Кароль Цыбук.

Ашуканец.

(м. Скідэль, Горадзенскага павету).

Зімою 1926—27 году Канстанцін Альховік, каторы называў сябе палкоўнікам расейскае арміі, купляў дзерава ў лясох Чэцьвертынскага, не далёка ад мястэчка Скідэля. Сяляне паблізкіх вёсак вывозілі гэтае дзерава на станцыю Скідэль. З пачатку Альховік ня толькі адразу плаціў вазаком, а нават даваў барышу. Пад канец-жа возкі — не плаціў зусім, а толькі дакляроўваў, што заплаціць. А як дзерава вывезьлі у той-жа самы дзень Альховік уцёк са Скідэля, не заплаціўшы нікому па сваіх дэкларацыях.

Сяляне падалі ў суд. На судзе Альховік спачатку казаў, што вазакоў нанімаў ня ён, а яго служачыя, а потым дык і зусім адмовіўся ад сваіх квіткоў.

Заплакалі сяляне посьле суду... пашлі ні з чым дамоў.

А Альховік і цяпер радуецца, жывучы ў сваім доме на вуліцы Косьцюшко ў Вільні.

Чаму-ж не радавацца, калі ўдалося ашукаць бедных сялянаў.

Г. К.

Да ведама выбаршчыкаў.

У сувязі з наступаючымі выбарамі кожны селянін і работнік павінен умець разабрацца ўва ўсіх партыях і агітатарах. Дзеля таго, што перад выбарамі ўсе бяз вынятку партыі дакляроўваюць толькі дабро для працоўных гушчаў, дык каб ведаць за каго пасьля аддаць голас, трэба чытаць беларускія газэты, якія сваей некалькігодняй працай даказалі, што сапраўды бароняць інтарэсы беларускіх сялян і работнікаў. Гэтай газэтай ёсьць перадусім

„СЯЛЯНСКАЯ НІВА“.

Кожны пастарайся выпісаць „Сялянскую Ніву“ хоць на 2—3 месяцы; падпіска на месяц каштуе толькі 1 зл., а за 3 месяцы—2 зл.

Пробны нумар высылаем дарма.

Адміністрацыя „Сял. Нівы“, Вільня, Вострабрамская 8-1.

Адрыўны Календар на 1928 год „ПАГОНЯ“.

Беларускі адрыўны календар на 1928 год нязвычайна вартасная рэч для кожнага гаспадара і гаспадыні. У календары можна знайсьці ўсялякія патрэбныя ў жыцьці парады і інфармацыі. Дык кожны сьпяшайся выпісаць або купіць календар „Пагоню“.

ЦАНА АСОБНАГА КАЛЕНДАРА **1** зл. **20** гр., **а за 10 календароў 10 зл.,** сьценка каштуе ад **25** да **75** грошы.

Каб танней каштавала, выпісвайце ня менш 10 экзэмпляраў, прысылаючы 12 зл. 10 грошы (2 зл. 10 гр. за перасылку).

Календар выпісвайце з:

1) **Кнігарні „Пагоня“—Вільня, Завальная 7,**
2) **Кнігарні Ст. Станкевіча—Вільня, Вострабрамская 2.**

Рэдактар і выдавец А. Герасімчук. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.